

TRIBUNA

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 6 luni 10 cor.
 pe 3 luni 5 cor.
 pe o lună 2 cor.
 N-și de Duminecă pe an 4 cor.
 Pentru România și străinătate pe an
 48 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERȚIUNILE:

de un an garantat: prima dată 10
 linii; a doua oară 15 linii; a treia
 oară 20 de fiecare publicare.

Alte abonamente, cât și inserții,
 toate sunt a se plăti înainte în Arad.

Prețurile pentru ocazi și schimbări
 scrierilor vor fi înscrise în se primărie.

Presa maghiară și deputații români.

(*) Când a început să vorbească în Dieta ungară Dr. T. Mihali și să anunțe proiectul de adresă al naționalităților, un deputat din șirul coaliției făcea propagandă să iasă toți, să nu-l asculte, căci «oamenii aceștia sunt uneltele lui Tisza»... «Te asigur că nu; stai, și te vei convinge», i-a zis însă scriitorul acestor șire.

Partidele din coaliție s'au și putut iute convinge, că proiectul de adresă al naționalităților este osânda cea mai aspră și nefundată asupra regimelor zise «liberale». Coaliția nu putea să vorbească adică atât de aspru și de sincer despre regimurile liberale; în sânul coaliției sunt doar foști liberali notorii: Bánffy, Wlassics, Andrassy, Darányi etc., până ce Români. Sârbii și Slovacii nu sunt prin nimic îndemnați să menageze isprăvile din trecut ale partidului condus azi de Tisza.

De fapt, nimeni nici n'a combătut cu atâta vigoare sistemul dominant, cum l'au combătut deputații români și slovacii Hodsa.

Ziarele partidelor coalițate au putut deci să scrie ori și ce despre deputații români din Dieta: că ar fi însă uneltele lui Tisza, n'au îndrăznit să afirme.

Ceea-ce n'a împedecat însă pe guvernamentali să pună pe naționaliști în socoteala opoziției. Ar face coloane întregi dacă am reproduce ce a scris presa guvernamentală cu acest prilej despre naționalități, în deosebi despre Români... Intrarea noastră în parlament se poate datori — opoziției (Desigur: dacă opoziția îl lăsa în pace pe Tisza,

el nu era silit să dissolve Dieta, și să dea astfel prilej să se aleagă și Români!)... Tot opoziția este de vină dacă naționalitățile au prins curaj și au îndrăznit să sfideze în Dieta, cu proiect de adresă deosebit, opinia publică maghiară și să atace — idea de stat maghiar! (S'aceasta-i adevărat, pe jumătate: dacă opoziția lăsa pe Tisza să pună în vigoare regulamentul căzăcesc, presidentul dela multe ar fi putut opri pe oratorii!)

Spunând adevărul și unora și altora, se înțelege că naționaliștii au fost luați între două focuri. Prin urmare și presa maghiară i-a tratat cu egală dușmanie. Ziarele coaliției înregistrau ceea ce spuneau împotriva liberalilor. Cele liberale aveau cuvântul să fie supărate până și pentru-că opincarii de noi, am îndrăznit să trimitem în Dieta reprezentanții ai dorințelor și durerilor noastre: toți deputații naționaliști s'au ales adică în cercuri unde înainte-vreme se alegeau, fără mare bătaie de cap, cei mai fideli mameluți!

Vorba e că ziarele maghiare toate au fost silit să ia notă de vorbirile rostite din partea naționalităților și să constate, că Români, Sârbii și Slovacii n'au fost, nu sunt și nici nu vor fi mulțumiți de sistemul de guvernare șovinist. Așa, că dacă și viitorul guvern vrea să urmeze calea indicată de șovinismul intolerant, pe naționalități le va găsi pururea în față.

Au trebuit, d'asemeni, să recunoască bărbăția și cumintenia deputaților români, cari s'au afirmat ca buni oratori și curajoși luptători. O mână de oameni au ținut piept unei majorități covârșitoare.

Singur, «Budapesti Hirlap» vine acum, întârziat nu-i vorba, și în numărul său de Duminecă încearcă să diminueze valoarea deputaților nostri. Dl Jancsó nu găsește între ei nici orator de frunte, nici bărbat politic de seamă.

Fiind chestie de apreciere la mijloc, nu intenționăm să polemizăm cu susamintitul publicist maghiar.

Mai ales că asupra cauzei care ne face să n'avem parlamentarieni consumați, suntem de acord. D-sa scrie:

«N'au luat parte (naționaliștii pasiviști până acum) în luptele noastre constituționale și astfel așa zicând intenționat s'au lipsit de aceea școală practică politică de care politicianul parlamentar are negreșit prealabilă trebuință»...

De acord. Prin intrarea noastră în Dieta, de sigur că luptătorii nostri își vor câștiga și rutina parlamentară necesară.

Mai face ziarul maghiar și comparație: Mileti și Babeș au fost mai zdraveni, mai strașnici decât actualii deputați naționaliști.

N'avem nici un interes să detragem din valoarea înaintașilor nostri. Din contră: regretăm, că din generația actuală nici unul n'a avut norocul să crească în școala naționaliștilor cari p'o vreme au avut un atât de frumos rol în politica țării. Nici Mileti însă nici Babeș nu s'au distins dintr'o singură dată, într'o singură zi, ci ani mulți au luptat până ce s'au impus.

Ear actualii deputați români au o indiscutabilă calitate pentru a se distinge și ei: sunt tineri, un întreg viitor le stă înainte; trecutul lor ne îndreptățește să sperăm că

BRUNO.

După Andersen.

Era odată un bărbat foarte iscusit în ale științei, care scruta puterile naturii. Scrierile lui Büchner, Moleschot, Häckel și a altor scrietori de natura acestora, toate le-a studiat și a ajuns la convingerea aceea, că nu este Dumnezeu, nu este creator și că nu este suflet. Toate le-a reținut din o materie vecinică, din protoplasme și din molecule de sine izvorite; numai putere este, încă Dumnezeu ba. — Lucru firesc: de sufletul său și viața următoare — că există — credința nu avea. În ochii lui, omul e numai animal mai perfect și de un rang mai superior, ear natura întregă însă e produsul puterilor fără suflet. Noi numai atâta că trăim — zice — și corpul nostru la timpul său se descompune în alte materii.

De altfel omul acesta „fără suflet“ față de toți oamenii avea simțăminte bune și făcea mult bine, îi plăceau animalele și admira mult natura. Prin știința și scrierile sale s'a învâțat și nu departe de malul mării avea o vilă cu o grădină foarte frumoasă.

Profesorul Bruno — în viața sa pentru a fi lăudat să silea după vreme, — agonisit-a avuție și totuși nu era fericit. — Din privirea ochilor lui se reoglinda o melancolie profundă.

Amicii lui toate le atribuiau la aceea, că tinăra lui soție pe care mult o iubea, în scurt timp după fericita sa căsătorie o perduse atunci când unicul copil al lor împlinea virsta de trei ani:

Iubita lui — Anghela — a murit de îngrozitorul morb tuberculoza, micul Leo era idolul ei pentru care atâta teamă avea ca să nu

să îmbolnăvească. O engleză îngrija copilul care era acum de șesă ani.

Profesorul Bruno ședea pe terasa vilei sale, dinaintea căreia se deschide o priveliște minunată. În mână ținea o carte de a lui Häckel, azi însă nu era în stare să simtă plăcerea ei, pentru-că colo vedea mării, ici jos grădina plină cu trandafiri înfloriți și mirosul plăcut al florilor de lă-măe, toate îl îngândurau aducându-și aminte de „Anghela“.

— Pentru-că a trebuit să mă lase? pentru-că se descompun atomele ei așa de grabă, pentru-că era toată aceea iubire dacă nu avea puterea ca să o rețină pe ea? S'a sfârșit pentru totdeauna, s'a sfârșit Anghela mea! Cuvintele ei din urmă erau: „La revedere Bruno“. Așa zicea în credința sa copilărească și pătrunzătoare. Dar mi-a rămas aci Leo pe care am să-l păzesc și pe care voesc a-l crește așa ca să fie din el un bărbat puternic și sănătos.

Îngândurat astfel, aude de câtră grădină cum cineva e cuprins de o tușă. Cine tușește acolo jos? întrebă — chiar așa seamănă ca și când tușia Anghela, — trebuie să mă conving. Ducându-se jos în grădină vede o muere bolnăvicioasă lucrând printre trandafiri, aceasta tușia așa. Profesorul merge câtră dinsa și o întreabă: De când lucră în grădina mea? — Azi prima dată — răspunde femeia — grădinarul a fost așa de îndurător de m'a primit pentru lucru mai ușor.

— Ție peste tot nu-ți este permis a lucra — observă Bruno.

— Sunt silită să lucră cu copilașul meu din ziua eșii.

— Dar nu ai bărbat cine să lucră în locul tău?

— Bărbatul meu e mort — oftă femeia. A fost pescar și într'o noapte viforoasă s'a răsturnat cu barca și s'a înecat în mare. Trupul lui — laudă lui Dumnezeu l'or aflat și aceasta mă mângâie, că l'am putut îngropa după datina creștinească.

— Frumoasă mângâiere — zice profesorul.

— Multă mângâiere, răspunde femeia. Dumnezeu mă va ajuta ca să-l revăd, pentru-că Toni al meu era un suflet blând. În noaptea viforoasă când a plecat de acasă la pescuit luându-și rămas bun, sărutându-mă așa a zis: Mario să nu te amărești; dacă mi-aiși perde viața-mi vitregă, îți înseamnă următoarele cuvinte: „Christos e viața mea, moartea și țaria mea și unde e Christos, acolo mergem noi și acolo ne vom întâlni!“ Vezi domnul meu credința aceasta e mângâierea mea! Toni al meu cu multă strguintă citea biblia.

— Da, dacă ar putea cineva aceasta să o creadă! zice Bruno.

— Dar un domn învățat ca domnia ta nu crezi? întrebă mirându-se femeia.

— Chiar d'aceea nu cred pentru-că sunt învățat. Tu femeia bună rămâi însă pe lângă credința ta; oamenii sârmani au lipsă de credință, — zice profesorul și s'a depărtat.

Femeia clătănându-și capul, se uită după el și cugeta: câtă bogăție are, de toate câte numai poate omul pofți ear credință nimica!

Sârmanul om!

Lui Bruno i-a venit în minte ultima rugare a Anghelii prin cuvintele: „pe copilul nostru te rog să-l crești creștin bun!“ Și ea avea credință — zice înțet.

În ziua următoare domnișoara engleză mergând la profesor, îl sfătuiește ca să dispună să se

la fiecare prilej vor cauta să se remarcheze și astfel, cu vremea, pe lângă deplina încredere și admirație a poporului român, vor stoarce, desigur, și mărturisirea presei maghiare, că sunt luptători de seamă și parlamentari, peste cari nu se poate trece la ordinea zilei.

Vocea străinilor. Drept comentariu la o vorbire a lui Apponyi, *Temps* din 11 Maiu scrie în modul următor:

«Când ne uităm la neașteptata mărire a oratorilor săi, zelul și elocința, cu care ei reclamă pentru țara lor folosirea limbii maghiare și sfârșitul dela ceea-ce ei numesc jug austriac, nu ne putem reține a nu ne aduce aminte, că Maghiarii nu-s decât o minoritate în regatul sf. Ștefan, că Românii supuși lor prin caprițile istoriei încă au dreptul să-și vorbiască limba lor și că Maghiarii sunt în stare să-i opriască; peste tot nu putem uita, că eri, când deputatul croat Iosipovich și-a început discursul în limba maternă, partidul independist i-a acoperit cu sgomot vocea...

«Dacă Europa manifestă numai puțină simpatie pentru tendințele de independență din Ungaria, contele Apponyi să caute motivele nu în conservatismul opiniei străine, ci în exclusivismul pretențiilor maghiare».

Temps scrie acestea drept răspuns la învinuirea lui Apponyi că «Europai nu-i plac schimbările».

Presă maghiară și „Conservatorul“. În presa maghiară s'a înregistrat cu mult năcăz un articol al ziarului „Conservatorul“, care cuprinde adevăruri crude privitoare la sistemul de guvernare din Ungaria. Îndeosebi „M. Szó“ e supărat rău, că patronii lui sunt arătați în adevărata lor lumină.

Spre nițică lumină...

— Criza. —

Nou *homo-regius*, nume nou, după-ce ștergerea palatinatului lăsase oare-care hiatus în constituție: Burián, ministru comun de finanțe vine ca și un nou barometru, ca însemnându-și accidentele atmosferei dela noi să-și poată săbui ceva scăpare din încurcătura.

depărteze femeia cea cu tasă din grădină, nu cumva micul Leo, care avea alipire către dînsa să se infecteze cumva, căci zice — tuberculoza e periculoasă, fiindcă se poate ușor transplanta prin respirație.

Profesorul speriat sare de pe scaun. Multumesc domnișoară — zice — bine, că m'ai făcut atent. Așa ceva e foarte periculos! Apoi grăbind în grădină dădu poruncă grădinarului, că femeiei celei cu tase să-i deie drumul și să-i spună, că dacă va avea lipsă de sprijinul lui să-i scrie, și el totdeauna e gata a-i da mână de ajutor.

La început micul Leo întreba după femeia sârmană, dar mai târziu și el o uita. De asupra copilului sta atârnat portretul mamei sale, pe care dimineața și seara era îndalinat a'î sărăta. Pe dosul portretului era scris de către mama sa, ceea-ce el nu știa încă să cetească. Tot așa nici Miss nu înțelegea, iar tata lui nici când nu avea timp, ca să-i explice. Însemnarea aceea pe dosul portretului, micul Leo adeseori o netezia cu mânuțele.

Intr'o zi ducea un coșciug către cimiteriu, pe care plângând îl petrecea un copil. În dimineața zilei aceasteia profesorul primi o epistoală, din care celi următoarele:

Stimate D-le profesor!

„Zac pe patul de moarte, până am putut lucra, am lucrat pentru băiatul meu cel mic. Domnul meu! te rog să nu-l lași pe orfanul sârman, grijește să iasă din el creștin bun. — Aci trimit biblia aceasta veche și vă rog să o păstrați pentru copilașul meu, care și așa o cetea câte

Ca va avea succes, ori nu întreprinderea nouă, ceea pare, c'a dat-o *Justh Gyula*, președintele camerei, când a zis, că de vorbă cu Burián vor sta bucuroși șefii coaliției opoziționale; nimic nu va putea isprăvi însă Burián, de va cerca să-i abată dela pretenziunile preconizate în adresă.

Dela rezultatele ajunse de Burián va depinde că *Kossuth va fi, ori nu chemat la Viena, eventual pentru a fi încredințat cu formarea unui cabinet*. S'atunci fiu-său va fi ajuns mai sus, decât tatasău, care a fost numai ministru de finanțe! Fără comentariu!

PUTEREA OVREILOR.

Ca să se vadă puterea Ovrelor în Ungaria, dăm mai la vale pe bogătanii din comitatul Maramureș: însemnăm, că am dat numai numele celor dintâi viriliști. Sunt însă și alții, afară de aceștia.

Eată această mult vorbitoare listă:

Fesztinger Juda, Stréter Salamon, Káhám Náthán Sámuel, Pikkell Jakób, Rubel Eizil, Steinmetz Sztrul Majer, Rapaport Gedajle, Steinmetz Marku Léb, Tendler Chaim, Rosenthal Sztrul, Halpert Náthán, Czeichner Ábis, Fox Chaim, Káhám Ezechiel, Káhám Ezechiel, Káhám Júdel, Zelmánovics Nuchem, Groedel Armin, Jankelovics Mayer, Volf Jankel, Heifermann Szánye, Steinmetz Jeriehem, Verczberger Chaim, Káhám Izráel, Dávidovics Moskó Léba, Czipszer Froim, Fried Jechil.

DIN ROMANIA.

Statuia Alexandri. La solemnitatea desvălirei statuii lui Vasile Alexandri, ce se va face în luna Maiu la Iași, vor lua parte delegații din toate orașele țării.

De asemeni vor lua parte delegații din Basarabia, Bucovina și Transilvania.

Expoziție. După-cum am anunțat, Expoziția națională, care se organizează pentru anul viitor în București și în vederea căreia se fac mari pregătiri, va avea ca principal obiect serbarea comemorării a 1800 de ani dela instalarea în Dacia de către împăratul Traian, a coloniștilor romani. Aceasta comemorare va corespunde Expoziției și serbarilor milenare care au avut loc în Ungaria.

Congresul Băncilor populare. La Casa centrală a băncilor populare rom. se fac mari pregătiri

în vederea congresului ce se va ține în Bacău în zilele de 19—21 Maiu.

Congresul din anul acesta promite să aibă cu mult mai interesant și mai animat ca primii, dat fiind importanța chestiunilor ce vor intra în dezbatere precum și numărul cel mare de congresiști ce vor veni din toate unghiurile țării.

Chestiunile principale ce se vor discuta vor fi privitoare la progresul realizat de către mișcarea băncilor populare; chestiunea asocierii lor pentru producerea și vânzarea produselor în comun și chestiunea arendării moșilor în comunitate. Afară de acestea, vor mai fi în lucrările pe secțiuni, discuții libere, asupra a tot ce privește meseria băncilor populare și rezolvarea diferitelor probleme economice de care depinde buna stare a sătenilor.

La aceste discuțiuni ori-cine va avea voie să ia cuvântul.

Casa centrală a îngrijit din vreme ca congresiștii să aibă o reducere de 50 la sută pe căile ferate și să aibă o bună găzduire pentru tot timpul congresului.

Criza dualismului.*)

De
RUDOLF SPRINGER.

(Urmare).

Din acest conex rezultat însă ceva contrazicător: fiecă parte e o unitate economică aparte și are lipsă de o regulare separată a producției; și totuși toate la oaltă au lipsă de unitatea comunicațională și dreptului de comunicație; această ultimă unitate — ca toți factorii sociali — nu-și poate afla iarăși nici o altă expresie, nici un alt organ, decât în o unitară forță publică, care să o stăpânească. Nici o parte nu poate fi de tot independentă politiceste.

Noi știm deja, că dualismul dă numai un fals răspuns la o corectă întrebare, el pune în trebură greșit! Ea nu sună, cum și dacă *do* sunt de împreunat, ci economiceste ar fi, de cum pot să fie una juridice și politiceste membrii, cari de fapt în unete lucruri sunt. Orice om prevăzător alți etnicește, cît și economiceste nu poate vorbi de dualism. Să punem deci, fără a mă adaoga, următoarea problemă: Pot fi state de tot separate Cisleithania și Transleithania?

Atunci răspunsul iute dat va fi: Cisleithania e așezată ca o paranteză în jurul Ungariei, deci încunjurată jur-impjur Transleithania nu poate fi stat, dar nici paranteza nu poate fi nici odată.

*) Din cauza aglomerării de material, care nu aștepta amănare, numai acum putem continua interesantul studiu.

odată. Acum bunul meu domn rămâi cu Dumnezeu aici pe pământ, la revedere în ceea lume, unde eu și bărbatul cândva îți vom fi recunoscători“.

E curios, zice Bruno, — sârmana Marie chiar aceea rugare mi-o adresează ca și odinioară Angelijia. Iată dar acum pe doi inși trebuie să-i cresc creștini buni: pe Leo al meu și pe sârmanul copil orfan. Deschide biblia și pe foaia dintâi află cuvintele apostolului Pavel: „... credința este adevărul celor sperate, învederarea lucrurilor celor nevăzute“.

Involuntar se cutremură. Propoziția aceasta nu e ușor a o deslega — zice — așa se vede Pavel era filozof și poet.

Sunt de invidiat acei ce cred în adevărurile aceste.

Profesorul l'a luat sub îngrijire părintească pe micul copil orfan. L'a încredințat unui preot spre instruire și totodată a depus pe seama lui o sumă însemnată la sedria orfană, din care putea să-și și rămână un mic capital. Prin aceasta voia Bruno a scăpa de toată responsabilitatea și de a-și împlini promisiunea dată sârmanului mueri.

Intr'o seară ședea afară pe terasă; luna umplea cu lumina ei oglinda mării; se aude glasul mării; să aude glasul vesel al filomelei. Toate erau minunate.

Bruno suspina.

Totuși să fie dar o înțelepciune creatoare, care o numesc Dumnezeu, sau o particică una dintr'alta izvorește? — Dar prin ce putere? Și iarăși i-au dat de cuget cuvintele: „... credința este adevărul celor sperate“. Da, însă eu nu sperez nimic, chiar pentru aceia imi lipsește toată ade-

verirea! — „Învederarea lucrurilor celor nevăzute“. Chiar aceasta e eroarea mea, eu în lucruri nevăzute nu pot să cred. Însă nici atomul și nici puterile nu le văd, în cari cred! O Angelijio, dacă nu te rupeau dela mine, doară tu mă puteai face să cred. Și în momentul acesta își aduse aminte, cât de cu amar plângea odată Angelijia când a declarat înaintea ei, că el nu știe și nu poate crede.

În preocuparea lui, Miss îl întâmpină grăbind în lăuntru cu strigarea: Domnule profesor grăbește, micul Leo se înecă. Are difterie. Bruno grăbi la patul fiului său. Micul Leo zăcea acolo și se sbătea după aer. Vin medicii, toate le probează, dar înzădar! Bolnavul în mijlocul celor mai mari chinuri de moarte să întinde cu mâna după portretul mamei sale, pe care îl sărută și apoi sufletul lui nevinovat îl părăsi trupul.

Bruno oftează: Dumnezeu, dacă ești, ajută! Nu lua dela mine tot ce am, ce-mi este mai scump!

După ce căzu chipul Angelijiei din mâna copilului, Bruno observa pe dosul lui cuvintele: „... credința este adevărul celor sperate, învederarea lucrurilor celor nevăzute“.

Iarăși aceasta propoziție! — Bruno sta făcemenit, numai pe un moment. Apoi — cuprins de mânie — se tulbură. Acum să cred, acum, când așa numitul Dumnezeu mi-a luat tot ce aveam! Și iarăși să schimbă atins de o așa simțire, că totuși trebuie să fie o putere, care e mai puternică decât toate.

Se aruncă pe trupul copilului său — mort — și așa strigă:

Locuitorii Galiei au interes etnic să aparție monarhiei. Pentru Poloni împărțirea Austriei nu e decât continuarea logică și învecnicirea istorică a împărțirii Poloniei, stăruința și puterea Austria-ungariei speranță și posibilitate pentru o reînviere, or chiar pentru ernarea națiunii lor. Ei au relații vitale față de monarhie, față de o Cisleithania neputincioasă n'au însă nici unul. Pentru Slavii sudici e monarhia o casă încăpătoare, în care ei locuiesc un destul de comod tract, pentru ei e monarhia toată speranța. Însă Cis și Trans nu numai că e nimic pentru ei, ci un blestem vecinic de a fi politice împărțiți în patru. Mai puțin clar, însă nu mai puțin sigur se poate zice Cehilor și Nemților, că pentru ei monarhia e un atelier și loc de refugiu, un stat Cisleithania însă ar fi un cort rupt în două și un atelier prea strimț, fără nici o valoare temeinică. Monarhia are înțeles numai ca întreg și pentru toți își pierde ori ce înțeles ca o jumătate dublă, afară doar nu pentru burghezia maghiară.

Ceea-ce etnicește are valoare, nu mai puțin stă economiceste: Industria țării din Sudeți ca unele, ce provăd întreagă monarhia, are temei și înțeles, ajunge însă prea târziu pe piața lumii, fiindcă vine de prea departe și ca cantitate și calitate rămâne îndărăpt. În sine nu poate deveni nici când Sudeția o Belgie, nu e situată lângă mare vis-à-vis de Londra, între Franța și Germania, poate rămânea Belgia Austriei, de Ausse întinde până la Orșova. Grii ungurese ar putea domina piețele europene, dacă granița vamală a Ungariei ar fi la Bregenz și Bodenbach — ce favor nespul! — dar peste două granițe vamale, peste cea dela Pojon și Bodenbach sare el numai cu însemnate încărcături.

Cine însă crede, că fără unitate politică s'ar putea lega părțile acestea prin tractate comerciale, acesta nu cunoaște de loc legătura strinsă dintre politică și economie: de escludi unitatea organică politică, atunci vor avea expresie politică și parlamentară numai părți eterogene. Și după cum mai multe ginte, cari de istorie sunt menite spre unitate când neconținut prin războaie inevitabile spre hegemonia, până-ce biruința uneia aduce celorlalte pace, după-cum în viața popoarelor chiar contactul în luptă, învingerea reciprocă se face prin lupte, așisderea o separare politică, când economiceste chiar formează un întreg, nu poate avea alta urmire, decât război vamal la subjugarea politică. În privința aceasta nu există înamăgire: separare și unitate, război și pace nu pot fi, decât atât politiceste cât și economiceste în același timp.

Să lăsăm însă la o parte acestea. Nu e o adevărată utopie, ca acum în epoca teritoriilor mari închise din punct de vedere comercial, când nu numai face stat, unde chiar întreagă Europa

centrală va trebui să fie o unitate, în această epocă e adevărată utopie a dărâburi un teritor comercial odată dat autarchie, și devenit ca atare prin forța maioră a împrejurărilor și aceasta numai fiindcă o a cincia parte a locuitorilor ei (Maghiarii), minoritatea studenților și studiatilor cu ceva moșii o vreau? Unde simțul pentru realitate?

(Va urma).

Justiție.

Procesul Șepreusenilor.

— Raport special. —

Arad, 15 Maiu 1905.

Amanuntele înfricoșatului măcel dela 7 Maiu 1903 în tot tragicul lor au fost desfășurate ieri în sala tribunalului. Și s'a putut constata din mărturisirile unanime că oamenii pacnici, treji, nearmați, cu mâinile goale mers'au să-și exercite un drept constituțional al lor și au fost primiți aici de geandarmi înarmați, cari fără multe scrupuli, pușcat-au în ei ca în câni. Așa mărturisesc cu toții.

„Ceva grozav!

Patru-zece și cinci de nefericiți stau pe banca acuzaților. Stau uimiți și buimăciți că ce mai are cineva cu dinșii, după-ce tot ei au fost omorâți și schilaviți. Uneori, povestind jalnica poveste, îi năpădesc lacrimile și întrebați că de ce au fost împușcați în nedumerirea lor zic: «d'apoi bagseama fiindcă n'am ținut cu domni!».

Unii se întrebă — «d'apoi n-or fi pedepsiți jandarmii și di fibirău» care a făcut asta?

O, sărmani oameni! Apărați-vă pe voi cât de bine, de asta e acum nevoie, nu de altceva.

Celelalte. — lăsați-le în judecata celui de sus.

Pertractarea se începe la 9^{1/2}.

Președinte: *Fábián Lajos*.

Juzi volanți: *Köller János* și *Ribiczey Ferencz*.

Notar: *Dr. Nyistor Sándor*.

Procuror: *Dr. Meszlényi*.

Angelița, dacă mai trăești, fie-ți milă de mine! Cu conștiința perdută îl aflare adormit lângă cadavrul copilului său — lovit de apoplexie...

Dincolo de mormânt în lumea sufletelor reveni la cunoștința de sine. Ce au fost aceasta? Fără mișcare se vede pe sine înaintea patului copilului său culcat; copilășul fără viață, rece; sosesc oamenii și pe amândoi îi pun pe catafalc. Aceasta e dar moartea? se întreabă pe sine, aceasta nu e moarte! Atunci trebuie să trăiască și Angelița și Leo! Sau doară sunt nebun? Nu, nu! eu trăiesc; acolo zace trupul meu și a lui Leo lângă mine.

— Aci tată, aci! se aude glasul lui Leo; vino lângă mama, și un ingerași — Leo sta dinaintea lui.

Bruno îl luă de mână și iată știau să umble — ba ca și cum s'ar legăna prin aer, și în așa stare ajung până la poarta unui parc. O ce fericire!

Observă acolo pe Angelița și pe sărmana Marie cu Toni ei dimpreună. Plin de bucurie și beat de fericire cade în genunchi Bruno și zice așa: „Atotputernice Dumnezeule, iartă mie, sărmanului verme pământesc“. Acuma se convinsă că „credința e adevărul celor sperate“, pentru-că lei fu nevoit a crede în Dumne-eu, de și nu l'a văzut.

Învierea ta și viața ta, te învață pe tine să crezi în aceea, că cine e „învierea și viața“ — zice Angelița, și învingerea e a iubirei, pentru-că Dumnezeu e iubirea cea veclnică, care cunoaște cărările și modalitatea prin care pe cei rătăciți îi îndreaptă la sine.

Bruno pentru anterioara lui luptă internă contra Dumnezeirei, de și se simția ca renăscut, totuși sufletește era zdrobit.

— Oare ierta-mi va mie? — întreabă pe Angelița.

— Pe Dumnezeu necredința oamenilor nu'l atinge, — răspunde ea. El există din vecii vecilor!

Șepreuş. Trad. de: Iosif Vuculescu.

HAZ

— Mămițo, de ce părul tău e așa de cărunt?

— Pentru-că ești rea și mă superi.

— Dacă e așa, tu ai fost de sigur mai rea decât mine, pentru că bunicuța are părul alb de tot.

Un tată milionar câtră fiul său:

— Ia sperie-mă, băete, nu vezi că sughiți!

— Tată, dă-mi o mie de franci!

— Mulțumesc, mi-a trecut!

Bărbat prea sincer.

Ea. — Ți-aduci aminte Nicule, când eram logodiți? Îmi luai mâinile și mi-le țineai îndelung într'ale tale, spunându-mi vorbele cele mai suave. Ce poetic erai!

El. — Ei, nu, draguță. Recurgeam la mijlocul acela ca să te împedici să nu mai cânti la piano.

Apărători: *Dr. Stefan C. Pop* și *Dr. Cornel Iancu*.

Președintele: Deschid pertractarea. Să între acuzații. (Patruzece și cinci țărani din Șepreuş intră în sală și s'asează pe două lungi bănci)

Apărătorul *Dr. Pop*: Onorat tribunal regesc! Precum reese din acte, peste 150 de persoane, parte ca acuzați, parte ca martori sunt aduși în procesul acesta. Chiar ieri, ziua întâiu, a trebuit să fac trista experiență că acuzații sunt aproape toți săraci lipiți pământului. Chiar încvartirarea lor on. tribunal a fost cu neputință. Am umblat eu ei să întrevin pe la un birt ori altul și nicăiri n'au fost primiți. N'au alt scut decât cerul liber. Și mai rău stau cu mâncarea. Dacă li-se gată pâinea din traistă este imposibil să stea aici.

Dar abstrăgând dela acestea, sunt multe motive foarte importante, cari fac absolut necesară ținerea pertractării la fața locului. Un punct și poate cel mai princip-l al acuzaei susține că acuzații au prins de puștile geandarmilor, de baionetă, se poate însă dovedi că geandarmii au stat așa, încât mulțimea nici n'a putut ajunge la baioneta lor. Sunt și alte momente hotărâtoare cari exact numai conziderind situația topografică, pot fi lămurite. Drept aceea, fac propunerea on. tribunal, să binevoiti a sista pertractarea de azi și a orindui alta, la fața locului.

Procurorul, respinge propunerea și cere să se fie acuma pertractarea.

(Tribunalul se retrage).

Dup'un sfert de ceas, apare în sală și președintele enunță c'a respins propunerea apărătorului *Dr. Pop*, zicând că dacă în decursul dezbaterii se va ivi necesitatea, se va amana la urmă. pe de altă parte — zice — că în Șepreuş nu este sală așa mare unde să se poată ținea pertractarea cu atâția acuzați.

Apărătorul *Dr. Pop*: Nu primesc răspundere on. tribunal, dacă acuzații vor fugi dela pertractare alungați fiind de foame. Eu nu mă pot îngriji de susținerea lor înșăș; apărarea li-o facem în cinste.

Notarul citește apelul nominal al acuzaților.

Toți răspund: „Aci-s!“ Ajunge la numele

— Henț Todor!

A murit domnule, strigă acuzații în cor. Așa se parentează Todor Henț.

Președintele le ia apoi naționalul.

— *Iosif Matea*.

— Aci-s!

— Când te-ai născut?

— În 1865.

— Unde?..

— În Șepreuş.

— De ce lege ești?

— De legea românească.

— Ești căsătorit.

— Căsătorit?

— Câți copii ai?

— Patru.

— Ai avere?

— Am.

— Cât plătește?

— Cam 4000 cor.

— Fost-ai pedepsit?

— N-am fost.

Korponay József.

Născut 1866 în Șepreuş.

Reformat.

Căsătorit, tată a 3 copii.

A fost soldat, n'a fost pedepsit.

Iosif Velici, născut în 1867, de legea românească, căsătorit tată a două copii, are avere în valoare de 150 cor.; a fost soldat.

— Fosta-i pedepsit? — Intrebă președintele.

— Fost.

Pentru ce?

— A perit dela o muere niște gruz, apoi am picat eu în potcă.

— Cât ai stat închis?

— Un an și nouă luni.

Simion Incicău, născut în 1863, căsătorit n-are avere, n-a fost soldat, n-a fost pedepsit.

Petru Incicău, născut în 1860, căsătorit, tată a 3 copii, are avere în valoare de 200 cor. a fost soldat, n-a fost pedepsit.

Mihai Raț, născut în 1859 în Tâmașda, căsătorit, tată a 1 copil, are avere de 100 cor. fost soldat, n'a fost pedepsit.

Iosif Matea preje, născut în 1864 în Sepreuş, căsătorit, tată a 3 copii, are avere de 2000 cor. fost soldat; n-a fost pedepsit.

Pavel Cadaralul Ilie, născut în 1859 în Sepreuş, căsătorit, are avere de 500 cor. fost soldat, n-are avere.

Petru Toma, născut în 1840 în Sepreuş; căsătorit, tată a 3 copii, are avere de 3000 cor.

— Fost-ai pedepsit?

— Fost

— Pentru ce?

— Pentru o vorbă, ce-am zis către unul c-a jurat „hamiş“.

— Cât ai stat închis?

Două zile.

George Marta, născut în 1870 în Sepreuş, căsătorit, are avere de 500 cor. n-a fost pedepsit.

Simion Rus, născut în 1878 în Sepreuş, căsătorit, are avere de 400 cor.

Simion Velici, născut în 1881 în Sepreuş, căsătorit, are avere de 200 cor.

Zsengeler Gergely (ungur) născut în 1850 în Czepléd, așezat în Sepreuş, faur, reformat, are avere de 2000 cor.

George Sturdza, născut în 1858, în Sepreuş, învățator căsătorit, tată a 3 copii, n-are avere.

George Selagean, născut în 1879 în Sepreuş, căsătorit are avere de 120 cor.

Simeon Hent, născut în 1878 în Sepreuş, căsătorit, are avere de 200 cor.

Simeon Matea, născut în 1868 în Sepreuş, are avere de 600 cor.

Giorgie Cionea, născut în 1871 în Sepreuş, n-are avere.

Iosif Stana, născut în 1879, în Sepreuş, căsătorit, n-are avere.

Simeon Pavel, născut în 1868, căsătorit, n-are avere.

Teodor Stana, născut în 1867, căsătorit, are avere de 800 cor.

Iosa Perv, născut în 1871, căsătorit, n-are avere.

Sechereșan, născut în 1866, căsătorit, n-are avere.

Florea Suciu, născut în 1858, căsătorit, are avere de 400 cor.

Ioan Velici a horfului, născut în 1875, căsătorit, are avere de 300 cor.

Mihai Stana, născut în 1874, căsătorit, are avere de 200 cor.

Mihai Rus, născut în 1873, căsătorit, are avere de 200 cor.

Petru Perv, născut în 1849, căsătorit, are avere de 200 cor.

Petru Rus alui Filip, născut în 1869, căsătorit, avere n-are.

Mihai Suciu, născut în 1856 căsătorit, are avere de 500 cor.

Gavrilă Sekeres, născut în 1868, căsătorit, n-are avere.

Ioan Horga a Lupului, născut în 1866, căsătorit, are avere de 1500 cor.

Simion Nistor, născut în 1862, căsătorit, are avere de 200 cor.

Pasc Incicău, născ. în 1866, căsătorit, are avere de 150 cor.

Todor Matea, născ. în 1875, căsătorit, are avere de 600 cor.

Ion Velici alui Mihai, născ. în 1865, căsătorit, are avere de 400 cor.

Ion Stana alui Simion, născ. în 1865, căsătorit, are avere de 400 cor.

Ilie Incicău, născ. în 1861, căsătorit, are avere de 600 cor.

Mihai Stana alui Ilie, născ. în 1874, căsătorit, are avere de 400 cor.

Petru Perv alui Todor, născ. în 1878, căsătorit, n-are avere.

George Perv, născ. în 1870, căsătorit, are avere de 200 cor.

Mihai Ban, născ. în 1821, căsătorit, are avere de 1000 cor.

Notarul dă cetire actului de acuză. În actul de acuză se susține că la alegerea de jude întâiu din 7 Mai 1903, poporul și în special acuzații au luat atitudine amenințătoare față de autoritățile ce conduceau actul alegerii, voind cu forța să impună pe candidatul lor Iosif Matea, s'auziau strigăte:

»nu lăsam să invingă partida cealaltă«,

»mai bine moarte ne trebuie, decât Părv Flore«,

»jos cu domni, jos cu jandarmii, jos cu birău«,

»trebuie să spargem casa satului, să scoatem pe domni de acolo și să punem pe Matea de birău«.

S-arată, c'apoi au fost atacați alegătorii lui Părv, c-au prins baionetele jandarmilor voind să pătrundă în sală și după ce nici la repetite somări n-au cedat, ci au luat atitudine tot mai amenințătoare jandarmii au folosit arma.

Se începe ascultarea acuzațiilor.

Acuzații sunt scoși din sală și apar rând pe rând, făcându-li-se interogatoriul.

Primul e Iosif Matea, însus fostul candidat al acuzațiilor. Istorisește pe lung întâmplarea, cum fibirăul Csukay a ieșit în coridor și a vestit că el e ales cu 3 voturi, la ce poporul l-a luat pe umeri și a strigat »Să trăiească«. Atunci un domn cu numele Rozváry a zis că mai putem vota, mai are el voturi în buzunar. Nu peste mult a ieșit pe urmă fibirăul afară și a vestit că nu Matea ci Părv Florea e birău. Atunci poporul a strigat »Nu ne trebuie« și fără a se prinde cineva de arma jandarmilor, aceștia au slobozit puștile.

Poporul a fugit atunci în toate părțile. Urmează vre-o 11 inși, cari fășionează aproape la fel.

Fiind ora 12¹/₄ se suspendează pertractarea pe 3 ore după-ameaz.

Pertractarea de după-ameaz.

Se continuă ascultarea acuzațiilor. Fasiunile lor consună aproape intru toate cu a celor de dimineață.

Vine la rând Mihai Suciu, un om bătrân de 64 ani, care a fost bărbat de încredere la actul alegerii și și-a pierdut la măcelul acela feciorul și doi nepoți. E sfășietor cum istorisește bătrânul. Zice că numai după ce i-a ieșit feciorul de pe coridor, unde a fost străpuns cu baioneta, și a căzut în drum, a știut că băiatu-i e mort. (Bătrânul lacrimăază). El s'a dus, trimis de fibirău, s'aducă două văduve la vot, dar jandarmul l-a oprit cu baioneta și l-a împuns în picior. Atunci feciorul lui a strigat: »Ce vreți

cu tata meu!«. Jandarmul pe urmă drept răspuns l-a străpuns cu sulita. Indată după-asta au urmat pușcături.

Bătrânul de 84 ani Mihai Ban alui Simion mărturisește asemenea emotionator.

Președintele îi spune că jandarmul a mărturisit, că s'a împotrivit jandarmilor, li-a prins baioneta etc.

— D-apoi vedeți d'voastră, cinstită lege, ce harnic sunt eu de a mă împotrivi. *Minciună, d-nilor! Au pușcat în noi ca în câni!*

Simion Hent de 33 ani, a căpătat trei plumbi în coastă și în mâna dreaptă.

Președintele: De ce-au împușcat jandarmii?

— D-apoi bagseama fiindcă n-am ținut cu domni.

Hoaga Ion la întrebarea președintelui de ce-au împușcat jandarmii, răspunde sugestiv:

— Vreau să ne bage cu sila în pământ.

Simion Matea e întrebat de președinte că auzit-a când jandarmii au provocat poporul să iase din curte?

— N'am auzit. Eu vorbă românească dela jandarmi n'am auzit, ungurește nu pricep.

Învățătorul George Sturdza.

Procurorul Meszlényi cere ca să fășioneze ungurește.

Sturdza (ung.) Știu ungurește, dar mai bine mă pot exprima în limba maicii mele și având dreptul, voi vorbi românește.

Conglăsuiește și fășiunea lui cu toate celelalte.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 16 Maiu 1905.

— Sfântul sinod al Rqmâniei a fost convocat în sesiune ordinară pe ziua de 1/14 Maiu a. c.

— Statua lui Alexandri. Inaugurarea statuei ridicată pe piața din Iași în memoria celebrului poet național Vas. Alexandri a fost fixată definitiv pe 22 Mai.

Se vor aranja sărbări populare, cari vor ține trei zile. Direcția căilor ferate române a acordat reducere de 50 perente.

Discursul inaugural îl va ține profesorul universitar Rășcanu.

— Alegere de notar. În frunțașă comună Cinteiu în locul mult regretatului St. Giorogariu a fost ales notar comunal dl I. Guî.

— Știri îmbucurătoare. Din toate părțile ne sosesc știri bune privitoare la starea câmpului și dealurilor. Ploile din urmă au dat viață s'au îndreptat toate sămăntaturile; viile stau bine ear poame d'asemeni se vor face multe.

— Înormântarea lui Strobach. Se scrie din Viena, că Sâmbătă cu mare pompă s'a săvârșit înormântarea subprimarului Strobach. Prohodul Pa săvârșit episcopul Marschall cu mare asistență. La mormânt a vorbit Lueger și mareșalul Austriei inferioare.

— Advocat nou. Dl Dr. Ioan Vescan face cunoscut, că și-a deschis cancelaria advocațională în Teaka, (Teke).

— Din Vădas primim știrea că poporul d'acolo e foarte nemulțumit din cauza că la alegerea antistiei comunale fibirăul n'a candidat pe cine a vrut poporul. Satul întreg ar fi voit adică primar pe Todor Achim, dar acesta n'a fost candidat. S'a făcut protest la vice-comitele.

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftine și bine, o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o
dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri KIZ materie
pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6—30. 504
LEICHER și FLEISCHER.
o o o ARAD, Szabad-ágtér 17 — PÉCS. Király u. 1 o o o

— **Un nou op al Carmen Sylva.** Din București se scrie, că în curând va apare un nou volum în prosă sub titlul „Efemeride“ scris de regina poetă Carmen Sylva. Acest prim volum, care face parte dintr'un op mai mare, este un fel de ziar, în care regina Elisabeta și-a descris impresiile zilnice.

— **Ploae artificiale.** Se zice, că în Japonia s'ar fi realizat o idee bizară.

În districtul Fucushima — dacă o depeșă din Tokio merită a fi crezută — s'a făcut prima dată experiență cu o mașină, ce produce nori și ploae artificiale prin niște curenți electrici lansați spre cer.

Experiența — se pare — ar fi fost fericită, fiindcă locuitorii a doua zi au avut deja ploae.

— **Inaugurarea unui muzeu garibaldian.** S'a făcut cu mare solemnitate, la Mentana, inaugurarea „Muzeului Garibaldian“, care conține numeroase suveniruri de la Garibaldi și s'a desvelit monumentul ridicat în amintirea italianilor și francezilor morți în bătălia de la Mentana.

Au asistat la solemnitate autoritățile și un mare număr de delegații franceze și italiene.

— **Denunțianți perversi** trebuie să găzduiește redacția ziarului „M. Szó“. Ș'anume — spre rușinea numelui românesc — denunțianți de origine români. Nu se întâmplă adică în viața noastră națională ori culturală nici un lucru, fără ca denunțianții să nu-l întortocheze și să nu-l presinte opiniei publice maghiare ca agitație ori tradare.

Așa și acum, că elevele școlii civile de fete din Sibiu au fost prin România.

„M. Szó“ denunță această școală ca pe un focar de — agitație... Gîngășele odrasle au fost pe la Curtea de Argeș, București și Sinaia, unde li-a primit M. Sa Regele și duioasa poetă-regină Carmen Sylva. Se înțelege: au fost cu drag primite pretutindeni, la despărțire s'a cântat. Din toate acestea scribiti dela „M. Szó“ fac caz mare.

Are și singurul un proverb despre ceea ce — nu știe să scrie!

— **Prințul Sulkovsky a murit.**

Prințul Sulkovsky, or, ruda de aproape a prințului Sulkovsky, marele moșier din Pâncota, a murit în San-Remo.

— **Judecătoria perpetuă de incompatibilitate.** Între deputații, dintre cari din vreme în vreme după trebuință se compune juriul de incompatibilitate, aflăm și pe deputatul nostru Dr. Ioan Suciu.

— **Moartea contelui Andrassy Tivadar.** Luni înainte de amiază a fost pus în cripta familiei din Töketerebes sicriul lui Andrassy Tivadar, fratele contelui Andrassy Gyula, mort alături.

— **Neolog.** Cu regret aflăm, că moartea a răpit din sinul nostru pe un prieten și cunoscut simpatic Silviu Pop, vice-notar la tribunalul din loc. A răposat erl în Giulița; mâne va fi înmormântarea. Fie-I țărina ușoară!

— **Admiral omorît.** Mozimov, admiral rus a fost împușcat de lacheul său. Acesta era adevărat membru al unei societăți nihiliste.

— **Un milion pierdut în cărți.** O telegramă spune, că în casina națională Justh Béla a pierdut în cărți o sumă uriașă: 720.000 coroane.

— **Teribilă explozie în Viena.** Târziu noaptea a sosit telegrama, că în fabrica chimică a firmei Kornblüh în Viena a explodat întreg magazinul plin cu articole esplosibile. Întreg edificiul fabricii a fost nimicit. Cincizeci și opt de inși au fost grav răniți, iar dintre pompieri doisprezece.

Explosia a produs mare agitație. Și regele s'a interesat de amănuntele exploziei. Starea tuturor răniților e gravă.

— **Invitare.** Reuniunea română de celițe, și cântări din Sasca-Montană invită cu toată onoarea la concertul împreună cu joc, carele se va ține Sâmbătă în 7/20 Mai 1905, în sala dlui Willinger din Anina. Prețul de intrare de persoană: loc I cor. 60 bani, loc II 1 cor. 20 bani, loc III de stat 80 bani 89 bani (filieri). În plus să vor juca „Călușierii“ și „Bătota“ și se vor declama din partea unor școlari câteva poezii potrivite. Începutul la 8 și jum. oare searel. Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice. Comitetul.

— **Ioana d'Arc, italiancă!** Un învățat demonstrează că Ioana d'Arc e născută în Franța,

dar din părinți italieni, cari făceau parte din istorica familie Ghisleri din Bologna.

Tatăl, unul din șefii orașului Bologna, luptă contra dominației lui Bentivoglio. Învins emigră în Franța și se stabilește în Lorena. Aici se nascu Ioana și doi băieți. Un strămoș, Michele Ghisleri deveni papa Piu al V-lea.

În catedrala San-Petronio din Bologna s'a descoperit de curând o frescă reprezentând un turn din evul mediu, și alături, o tinără războinică cu părul blond, ținând în mână un steag.

Această războinică nu este alta de cât Ioana d'Arc.

— **Jidan curajos.** În lupta dela Port-Arthur un soldat își perduse mâna stînga. I-s'a vindecat repede. A scris apoi o rugare către comandament în care zice că mâna dreaptă i-a rămas, să-i dea dar sabie și revolver în mână că cu acestea vrea să lupte mai departe. Comandantul l'a distins pentru aceasta și deoarece soldatul de rând nu poate să intre în foc fără de pușca, l'a făcut ofițer. E de mirat acest lucru pentru că soldatul e jidan și e știut că jidanii sînt prizonieri rău în Rusia.

— **Tragediana Duse s'a otrăvit.** Din Bruxella se telegrafează, că celebra tragediana Eleonora Duse a luat din greșeală otravă. Intervenind imediat mai mulți medici Eleonora Duse a fost salvată din pericolul morții.

— **George Ember, profesor la preparandia din Oradea și scriitor didactic maghiar, a murit în etate de 60 ani.** El a tradus împreună cu Iulian Grozescu și Iosif Vulcan o colecție de poezii și balade populare românești, tipărită de societatea Kisfaludy.

— **Emigrarea din Ungaria.** În luna Martie au fost liberate în Ungaria 27,149 pașapoarte, dintre cari 21,195 pentru emigrare. În Croația au fost liberate în Martie 10,364 pașapoarte. Deci cu totul au emigrat în luna Martie 31, 559 persoane din Ungaria, Croația și Slavonia.

— **Descoperiri mari medicale.** Medicul german Ioan Siegel a descoperit baccilul boalei de gură și de copite la vite, precum și baccilul vîrsatului, al scarlatinei și al lues-ului.

— **Ucigașul regelui Umberto.** E știut, că fostul rege al Italiei Umberto a căzut jertfă unui complot de anarhiști. Făptuitorul a fost prins și judecat încă atunci, dar tovarășii lui s'au răspândit și fugit în toate părțile pămîntului. Urmărirea lor încă n'a conținut și acum vine vestea din Roma, că în orașul Cairo a fost deținut anarhistul Victor Jaffel.

Jaffel s'a născut în Soreto și în timpul din urmă a trăit în Zanzibar (America sudică) unde a trecut la legea Mohamedană, dar de acolo a fost alungat. Jaffel nu trebuie confundat cu acel anarhist ce se numește Cranotti, despre care s'a dovedit că a fost complicele lui Bresci și pe care tribunalul din Milano l'a și judecat. Că unde se află Granotti — încă nici azi nu se știe.

— **Mulțumiri.** Rog respectuos să primească sincera mea mulțumire toți prea stimații domni, învățători și distinși coriști din Cutina, cari din incidentul morții neuitatului nostru fiu Mihai au contribuit parte prin epistoale de condolență, parte prin asistare și îngărire la înmormântare prin ce au alinat durerile noastre cele mari, și în veci neuitate. Cladova, 13 Mai n. 1905. Ioan Căpitan.

— **Jertfele dragostii.** Orosz Mariska, tinără cusătoreasă, jurase, că numai alui Oláh János va fi. Părintii lui Oláh János, calfă de măsur, voiau însă, ca fiul lor să ia o nevastă bogată, ca să se poată face independent, să-și poată deschide atelier.

Acum vr'o două luni Oláh s'a împușcat de năcaz.

Fata de atunci a fost vecinic posomorâtă. Erl a băut atîta leșie, că imediat a murit.

— **De pe umblet poți cunoaște pe om.** Un învățat, care are destulă vreme, a găsit ceva legătură între umblet și caracterul omului; el mai afirmă, că nici când nu s'a înșelat.

Ar fi adevărat patru feluri de umblet.

Omul, ce grăbește în pași iuși pe stradă e pesimist, ori eccentric, iar femeile atari sunt frivole și nebnatice. Pași mici și rari dovedesc curățenie de sentimente, iar cei ce fac pași mari, sunt oameni de spirit și foarte cuminiți, cari se interesează de ori-ce chestie, ce cere mai multă aprofundare. Unul, ce grăbește în pași mari, e caracter rezolut, dar și certăreț.

Și alte lucruri interesante zice învățatul că mai esperiat.

Oamenii voioși, cheflii umblă cu vârful picioarelor în afară, iar diplomații și politicianii descriu cu picioarele un oarecare cerc.

Melancolicii și oamenii moroși d'abia umblă, iar cei energici calcă de par'că au să spargă pămîntul.

— **Mort de rușine.** Un tinăr student s'a împușcat, fiindcă fusese baniuț cu furt. Faptul s'a întâmplat în Hódmezövásárhely.

Papp Aladár, singurul copil al văduvei unui spîțer, pe cale privată absolvă clasele gimnaziului. Ca atare umbia pe la colegii săi să afle informații.

Odată când era la o așa familie, după-ce a mers acasă, a venit cine-va la mamă-sa și i-a spus, că băiatul ei a furat paraie dela familia, la care fusese.

Copilul a fost tras la răspundere. El de năcaz, că-l baniuț pe nedrept, s'a împușcat.

— **Duse operată.** Se telegrafează din Bruxella, că bolnava divă Eleonora Duse a trebuit să fie operată. Operația a răușit.

— **Americanisme!** Miss Storm, o americană bogată care făcu o călătorie de plăcere la Geneva, trimise de acolo fratelui ei o ilustrată care reprezenta o elvețiană tineră în costumul național elvețian.

Bogatul Storm se îndrăgosti de chipul de pe carta postală și nici una nici două plecă în Elveția.

Acolo cercetă patru luni de zile până izbuti să găsească originalul ilustratei. Fata era chelneriță într'un restaurant și mult mai drăguță încă de cat o arăta postala ilustrată.

Storm veni, văzu și... învins cu desevîșire de grațiile frumoasei chelnerițe, o luă de soție.

— **Concurs.** Revista pariziană „Femina“ a deschis un al treilea concurs de poezie.

Membreele juriului pentru anul acesta sunt: M. S. Regina Elisabeta a României, prezidenta de onoare, membre: D-nele baroneasă de Baye, Jean Bertheroy, Alphonse Daudet, Lucie Felix-Faure Goyan, Judith Gautier, Daniel Lesueur, G. de Montgomery, contesa Noailles, R. Rostand, Juliette David și Picard Hélène.

Concursul de poezie e deschis numai pentru femei.

Poema care face obiectul concursului, va putea fi scrisă, fie în versuri alexandrine, fie în versuri de 8 picioare sau întrebuintându-se alternativ cele două moduri de versificare. Minimum: 40 de versuri, Maximum 150 versuri.

Revista a ales tema următoare: „Scrisoarea logodnicei“.

Războiul ruso-japonez.

Japonezii în retragere.

Londra. Se telegrafează din Hongcon: Cele două flote ruse s'au unit și n grabă înaintează spre canalul Basic. Alaltăeri sara niște torpiloare japoneze din golful Tomoni au îndreptat atac contra lor, fără succes însă.

Petersburg. Flota din Vladivostoc acum câte-va zile a părăsit portul; acum e pe apele japoneze.

Londra. Amiralul japonez Kamimura a prins mai multe corăbii ruse încărcate cu alimente.

Correspondentul din Tokio al lui Times a telegrafat, că guvernul japonez de curând a înștiințat pe guvernul Statelor-Unite, că Japonia va încheia pace numai, după-ce va fi nimicit și flota lui Rosdestvenski. Erl atunci va tracta direct cu Rusia.

— Știri prin poșta. —

„Ruskaia Viedomosti“ scrie următoarele despre starea lucrurilor pe câmpul de război:

După datele statului major japonez armatele japoneze au pierdut la Mukden 57.000 de oameni și la Tieling 3000, deci Oyama în loc de 450.000 a rămas cu 390.000. Dar la 1 Aprilie, armata japoneză, aflătoare la Miază noapte de Hunho era, din nou, de 450.000. Agenția rusească are o depeșă din Tokio, că Japonia a făcut a șasea armată sub generalul Hazegava

(comandantul corpului de ocupație din Coreea) și a șaptea, care va fi sub generalul Niși, cel care a fost sub Kuroki. Din această armată ar fi făcând parte 52 de regimente (13 divizii), ce s'au format în Septembrie trecut din porunca Mikadului. E o greșeală, căci două diviziuni de acestea (a 14-a și 15-a din rezervă) fac parte din armata a 5-a, a lui Kavamura și s'au luptat în lupta dela Mukden. Deci pentru armata a 6-a și a 7-a rămân numai 11 divizii din rezerve, deci la 148.000 de Ruși și cu comandurile auxiliare, (cavalerie, artilerie grea, trupe de drum de fier etc.) la 160.000. Când aceste două armate vor fi pe câmpul de război armata activă a lui Oyama va fi de 610.000 oameni cu 2000 de tunuri ordinare și maxim. Impreună cu trupele, ce se află la spatele armatei, Oyama are 700.000 de oameni.

E limpede, zice ziarul, că pe lângă Harbin operațiile japoneze au în vedere Vladivostocul. Starea pe câmpul de război e astfel, în cât Japonezii trebuie să împresoare fără zăbavă Vladivostocul, pentru a lua lui Rojdestvenski puțința de a avea această din urmă bază a noastră la Oceanul cel mare. E de crezut, că armata a 6-a, a lui Hazegava, ale cărei trei diviziuni au debarcat la Gensan (Coreea), va înainta în curând spre Nord și va căuta a trece Tumenul și a impresura Vladivostocul. Pe la sfârșitul lui Martie avant-garda lui Hazegava se află la Kilciu, 200 de verste la sud de Tumen. Orașul era ocupat de pedestriimea japoneză, iar oastea de cercetași se afla la 90 de verste mai la Nord. Japonezii spun, că 8000 de Ruși s'ar fi aflând la Nord de Tumen trimiși de comandantul Vladivostocului, Andreeff, ca să împiedice trecerea râului.

Planul campaniei japoneze pe primăvara aceasta se arată. Armata lui Hazegava, 100.000 de oameni, va trece Tumenul și la începutul verii va impresura Vladivostocul. Totodată mareșalul Oyama, cu 6 armate, de nu peste 500.000 de oameni, va înainta asupra lui Lenevic. Pentru izbânda operațiilor se cere, ca Oyama să ocupe linia Kvangcionatsi-Kirin în același timp când Hazegava va trece Tumenul. Apoi armata a 7-a va înainta spre Ninguta și va sta în legătură cu aripa răsăriteană a lui Oyama și cu armata lui Hazegava. Linevic n'are cu ce împedea înaintarea lui Oyama. Armata noastră activă în Mandciuria scăzut după 1 Febr. dela 350.000 la 200.000. Ajutoarele primite sunt 65.000, cu cei 10.000 de răniți, ce se vor fi întors la luptă. Dela mijlocul lui Martie îi tot sosesc ajutoare (rezerve și comanduri), dar mai mult de 60.000 pe lună nu poate să fi primit, nici într'un caz, așa că Linevic nu poate avea mai mult de 335.000 de oameni. La 1 Maiu st. v., când putem aștepta ofensiva lui Oyama, cele trei armate ale noastre nu vor trece de 370.000.

Garnizoana Vladivostocului e de 45.000. Deci Linevic va avea în total 370.000 de oameni cu care să ție piept celor 500.000 ai lui Oyama, ear în potriiva garnizoanei Vladivostocului vor opera 100.000. Avind în vedere superioritatea numerică a Japonezilor (610.000 contra a 415.000 Ruși) Lenevic va trebui să se retragă spre Harbin.

La Harbin se va hotărî soarta Mandjuriel nordice și a Vladivostocului și tot-odată a războiului.

ECONOMIE.

Arad, 16 Maiu.

Ce au să știe proprietarii de mașine de călcat. Art. de lege XIV din anul 1902 zice, că proprietarul de mașine economice e dator să-și înscrie de membri la Cassa regnicolară a lucrătorilor și slujilor economice pe cheltuelile sale pe slujitorii dela mașine. Cel ce nu face așa, poartă urmările prescise de art. de lege XIV. §-ul 26 din anul 1902.

Stăpânul mașinei să-și înscrie lucrătorii de membrii extraordinari, cu taxă de 1 coroană după fiecare, la primărie. Se întâmplă însă, că stăpânul nu știe înainte: câți și pe cine primește de lucrători la mașină; trebuie deci să plătească următoarele taxe în Cassa regnicolară a lucrătorilor și slujilor economici:

după o mașină de călcat mânăată cu mâna 3 coroane
după o mașină mânăată cu putere de cal 6 coroane

după o mașină mânăată cu aburi 12 coroane
după o tăetoare de șisică 3 coroane

Vrând să-și asigure pe toți lucrătorii, are să plătească următoarele taxe:

cu mâna 5 coroane
după o mașină mânăată cu putere de cal 10 coroane
după o mașină mânăată cu aburi, dela 2-6 puteri de cal . . . 18 coroane
după o mașină mânăată cu aburi, începând dela 7 puteri de cal în sus 22 coroane
după o tăetoare de șisică 6 coroane

În taxele înșirate nu se înțeleg deloc mașinistul și fochistul. Primăria dă tuturor deslușiri amănunțite.

In atenția proprietarilor de mașini de îmblătit. La îmblătit mulți se plâng, că prin multul praf multe pae și pleavă se nimicește, ceea ce e o pagubă însemnată, fiind-că prin praful acesta vita înghite multe miazine. Ș'apoi nici muncitorii nu pot munci în multul praf.

La fabrica de mașini agronomice a lui Drössler Károly (Budapest, VI. Váci-Körút 59.) se află *pumpe de praf*, care pot fi puse în scri-nul mașinei. Se pot cumpăra și singuratic. Firma amintită dă bucuros ori-ce deslușire.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 16 Maiu. —

Incheierea la 12 ore:

Griul pe Maiu (100 clgr.)	18'02—18'04
Cucuruz pe Maiu	15'50—15'60
Cucuruz pe Iulie	14'68—14'70
Griul pe Octombrie	16'54—16'56
Secară pe Octombrie	13'64—13'66
Orz pe Octombrie	11'32—11'34

Incheierea la 5 ore:

Griul pe Maiu 1905	17'94—17'96
Cucuruz pe Maiu	15'50—15'52
Cucuruz pe Iulie	14'68—14'70
Griul pe Octombrie	16'46—16'48
Secară pe	13'50—13'52
Ovăs pe Octombrie	11'58—11'60
Secară pe Octombrie	11'80—11'30

Piața din Arad.

S'au vândut: (100 klg.)

580—650 măși metriche grâu cor.	17.00—17.40
320—340 " " cucuruz "	15.10—15.30
Semnare nominală: secară:	14.68—14.70
" " orz:	14.60—14.80
" " ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:

500—600 măși metriche grâu cor.	8.80—8.90
300—400 " " cucuruz .	7.40—7.50
Semnare nominală: secară	7.40—7.50
" " orz:	7.30—7.40
" " ovăs:	6.80—6.90

Bursa de bucate din Timișoara.

Griul: 79—100 klg.	Cor. 17'00—17'10
" 80—" "	" 17'10—17'20
Secară: 100 "	" 13.80—14.90
Orz: " "	" 13.70—13.80
Ovăs mercantil 100 klg.	" 13.80—13.90
" cernut " "	" 13.50—13.60
Cucuruz vechiu " "	"
" nou " "	" 14.80—15.00

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158.—
" " " mic	" 160.—
" brut " mare	" 156.—
" " " mic	" 158.—

Tirgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei pă-rechea în greutate peste 400 chlgr. 130—131 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlgr 139—141 fil.; Calitate sirbească: grei, părechea peste 260 klg. 139—140 fil.; mijlocii părechea 240—260 chlgr. greutate 137—138 fil. Ușori până la 240 kgr. 136—137 fil.

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMAN SENAȘIONAL —

De

38

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Animalul era legat de un țaruș, la câte-va zecimi de metri, cu o curea, a căreia lungime îi îngăduia să pască iarba deasă din prejur.

Fără nici o șovăire, Wash se apropie de armăsar, îl mângâie, apoi îl deslegă, se aruncă în șea și se întoarce lângă cortul șefului. Aci, descălecă și zise lui Eugen:

„Aide, tinere, vino până aci dacă poți îți voi ajuta să încalici. Șeful îți dă voiă să iai calul acesta. Este un dar ce-ți face!”

Și pe când arunca o privire prietenească lui Coadă de Tigru, ajută lui Eugen să încalice pe armăsar, care n'avea nici scări, ci numai un ușor dtrlog de piele lată, care îl cuprindea falca inferioară. Apoi Wash apasă din nou țeava revolverului pe frunte, zicându-i:

„Șefule, vei veni cu noi pe jos două sau trei kilometri. Dar, mai înainte vei porunci oamenilor tăi să te lase să faci singur cu noi această mică plimbare. Prietenul Strother încă va face pe jos acești doi kilometri, pentru a-ți ține de urt și a te supraveghia. El sau eu, dacă nu amândoi, îți vom sbrua uricioșii creeri la cel dintăiu strigăt sau la cea dintăi mișcare îndolnică. Ai auzit și înțeles-ai?”

— Da, grohăi șeful cu o voce mai sigură, de oare-ce începea a crede, că viața nu-i era în primejdie.

Cu toate acestea o lucrare de furie trecu repede prin ochii săi. O mânie năbușită îi schimba trăsăturile pline de ură, dar se simția atât de bine prins încât se resemna, în adăstare.

Colonelul și amicil săi erau gata să se îndepărteze. În momentul de a da semnalul de plecare Wash Carrol crezu de cuviință să mai iea oare-care precauțiuni.

„Tu vezi, că vom pleca acum și fi făcut vre-un rău, zise el șefului. — Viață, vei înțelege de sigur că y nezi. Vei adresa dar câte-va cu lor tăi și le voi porunci să ne las Atm fără a ne supăra și mai ales fără nări.”

Piele-Roșie făcu un semn de invoială și bătrînul traper, văzând că nu mai are nimic de făcut în lagărul indienilor, rugă pe colonelul Magoffin de a trece în fruntea alaiului și să meargă în pas iute.

Strother trebuia să urmeze apoi cu zălogitul, amândoi pe jos, și să păsească între Wash Carrol ținând calul intendentului cu mâna stângă, și Eduard Thornley, care era gata de a trage asupra lui Coadă de Tigru la cel dintăiu țipăt al lui sau la cea dintăiu încercare ca să scape. Cât despre ceilalți călăreți, ei trebuiau să vegheze asupra acestei ante-garde.

El făcură astfel căți-va pași înaintea cortului, în mijlocul războinicilor adunați și a căroră furie și neliniște se vedea că merge crescând. Acolo, la un semn al Wash Carrol, Coadă de Tigru adresă câte-va cuvinte războinicilor săi poruncindu-le să se retragă în corturile lor și să nu fie de loc neliniștiți în privința sa de oare-ce dinsul urma sau însoția de bună voie pe fețele palide.

La aceste câte-va cuvinte, bătrînul traper crezu de altcum de cuviință să adauge, că șeful era în siguranță dacă nu făceau nici o supărare micel trupe, dar că la cel dintăiu semn de dujmănie sau la cea dintăiu încercare de fugă, viața lui era în mare primejdie.

Indienii scoaseră strigăte de mânie, dar cu încetul se liniștiră și se depărtară unul câte unul în deosebite direcțiuni.

„Aide, totul merge bine! Înainte, colonel! Și voi ceilalți luați seama la prizonier!”

„Dacă indienii vor face mutră să ne urmărească, Coadă de Tigru va fi ucis, ear noi ne vom retrage în galop!”

La aceste cuvinte mica trupă plecă la pas, dar cât se poate de repede.

Strother ținea pe șef de brațul drept, ear în mâna dreaptă avea un revolver încărcat. Indianul de altcum nu făcu nici un semn de revoltă. Mergea cu pași mari, cu capul pleca, turmegând la planuri de răzbunare fără îndoială.

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Bosu.
Editor-proprietar: George Nichiu.

Candidat de avocat cu — praxă

poate afla aplicare imediată în cancelaria avocatului **Dr. Ioan Sucu**, în Arad.

Află imediată aplicare

DOI = culegători-tipografi.

≡ ≡ ≡ A se adresa la administrația ziarului „Tribuna“.

Reflectanții, în scrisorile lor să anunțe unde au mai lucrat și ziua când pot intra în serviciu.

Igaz Sándor

ciassornic și giuvărgiu.

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețului cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint

Vinzare de VIN

in mare și mic, producțiune proprie din

regiunea Șiriei.

Vin nou alb, Schiller (rosu)	52 fileri.
Vin vechiu alb	64 „
Rizling alb	80 „
Vin roșu vechiu	1.— cor.
Rachiu de drojii, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1.60 cor.
de bucate	2.40 „
Pelin sîrbesc veritabil	1.20 „

Se capătă la **Quirini Sándor**
Arad, Anlich Căjos-u. 7 e.

Deschidere de atelier DE LĂCĂTUȘERIE.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am deschis cu aranjament modern în Flórián-u. 6/e sz.

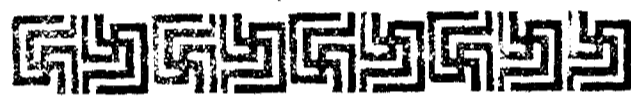
un atelier de lăcătușerie artistică și pentru construcție.

Pot efectui tot ce cade în branșa asta: asortarea edificiilor, pregătire de cămine, instalare de fântâni cu pompe, firmelor le recomand portalurile mele, reparaz iute și convenabil.

Pricipiul meu e prețuri s lide, serviciu prompt și consciențios, prin ceea ce vreau să câștig sprijinul binevoitor al p. t. publicului.

Rugându-me pentru sprijinul p. t. publicului român

cu distinsă stimă:
Spanlang János,
lăcătuș.

DOCTORUL ALEX. M. POP

specialist în medicina internă;
consultă zilnic dela 8—12 a.m.
și dela 3—6 p. m. — — — în

BAILE HERCULANE

(HERCULESFÜRDŐ)

Telefon 96.

Motori „PUCH“

2 1/2 — 3 HP.

PUCH: Naumann — Germania și Premier Helical biciclete

Mașini de cusut:

Pfaff, Naumann, Haper, Singer, cu prețuri convenabile, cu garanție și condiții favorabile de plată se pot căpăta la

Hammer Vilmos,

fabricant de lucrări tehnice-electrice

— A r a d, Szabadság tér 7. —

Mare atelier special de reparație

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de SACI și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în orice mărime. Serviciu prompt și conștiențios. — — — Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul pentru culna și sămanat.

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárvaros, Főutca 33. sz.

Bozsó József

Croitorul Regimentului ces. și reg. de husari 12. din ARAD.

≡ Din I-a Maiu în casa Fraților Solymosy, Salacz-utca. ≡

■ Croitorie întemeiată în 1880. ■

Liferant de uniforme al mai multor regimente. Croitorul cavaleriei ces.-reg. de gardă.

Atelier fotografic aranjat din nou

prețuri reduse și fotografii bune.

fotografierea copiilor, atelierul meu e admirabil aranjat; fotografiez gratis familii și tablouri-grupe.

gرافیul cât de vechi precum și nouă, pregătesc artistic

uri în platină cu preț ieftin.

nevoitorul sprijin al p. t. publicului îl cere

Sziklay Péter, Szabadság-tér 16. (Palatul Domány).
fotograf.

Haine de iarnă blâni

le îngrijește peste vară

Mayer Miklós cojocar

Salacz-utca 1.

Atelier de văpsitorie și spoire.

— Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am deschis **in Arad, — Edelspacher-u-7.**

un atelier de spoitorie și văpsitorie

unde primesc ori-ce lucru ce cade în bransa asta, ca: spoirea edificiilor, văpsirea mobilelor de fer și lemn, vane de băi, odă de băi, apărătoare contra dogoarei sobei, coșuri de lemn, padimente după poftă. Floderarea o fac după experiențe speciale câștigate în străinătate.

— Principiul e »prețuri solide și serviciu prompt« și mă voi sili să câștig bunăvoința publicului.

Cu stimă: **MOLDOVÁN BÉLA.**

Să sprijinim industria din patrie!!

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului și stimaților mei clienți, că

din 1. Mai a. c.

mi-am transpus croitoria mea ungurească și civilă din Rápolna-u. 10.

în Boros-Béni-tér 22.

unde ori-ce lucrare de bransa mea se efectuește foarte bine, foarte punctual și cu prețurile cele mai ieftin posibile. Pe lângă aceasta mai am în magazin și vând ieftin

haine ungurești gata, costume pentru muncitori.

Primesc transformarea și repararea ori-cărei haine, și o efectuez convenabil.

Recomandându-mă și mai departe în prețuita bunăvoință a p. t. publicului rămân cu stimă

KOESIS GYÖRGY, croitor.

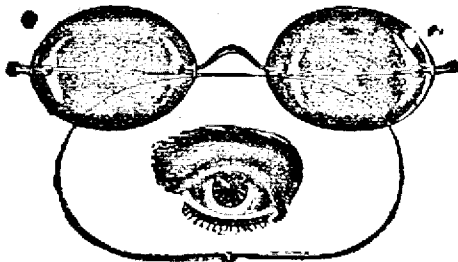
Să sprijinim industria din patrie!!

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Diaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui **RODENSTOCK** fără reflex din fabrica de articole optice a lui G. Rodenstock din München.

Fără rame!

Sticlă de cristal, omogenă foarte străvezie.

Fără rame!

Lipsiți cu totul de împăștierea deasă neplăcută a ramei sticlei.

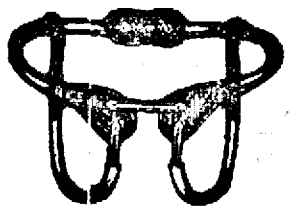
Cel mai bun și perfect pentru vederea curată și pătrunzătoare, pentru crățarea și menținerea forței vizuale.

Singurul reprezentant în Arad **Samuil Dick** orologier și fabricant de articole optice. Colțul Străzii Ioan Weitzer.

Prăvălie pentru mănuși și suspensorii a lui

Hubatschek T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Bancii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mănușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomandăm și vânzarea de cravate, pe cari le vând pentru prețuri foarte mici și foarte echitabile. Rugând sprijinirea noastră rămân

303

cu respect

Seria câștigurilor dela a XVI loterie de clasă ungară.

110,000 losuri cu 55,000 câștiguri.

Tot al doilea los câștigă.

Cel mai mare câștig eventual

UN MILION COR.

1 premiu de cor.	600000
1 câștig	400000
1	200000
2	100000
1	90000
2	80000
1	70000
2	60000
1	50000
1	40000
5	30000
3	25000
8	20000
8	15000
36	10000
67	5000
3	3000
437	2000
803	1000
1528	500
140	300
34450	200
4850	170
4850	130
100	100
4350	80
3350	40

55000 câștiguri și premii, total cor. 14.459.000

A P E L

la a XVI-a loterie de clasă ungară.

Tragerea primei clase va fi deja

la 25, 26 și 27 Maiu 1905 n.

Prețul losurilor clasei prime

un întreg	jumătate	un pătrar	un optar
12 cor.	6 cor.	3 cor.	1.50 cor.

Trimiterea losurilor originale se face prin rambursă ori prin plățile prealabilă a prețului. Cel mai ușor și mai practic mod e a trimite banii prin rambursă. La ori ce comandă alătur planul oficios de sortire. Lista oficioasă a tragerilor o trimit imediat după tragere. Pun fără taxă la dispoziția comitenților mei chequri pentru trimiterea sumelor. — Binevoii a mă onora cât mai îngrabă cu comanda Dvoastră.

CASA DE BANCA

G a e d i c k e A.

Cea mai mare casă denoroc a Ungariei.

Budapesta, strada Kossuth Lajos No. 11.

o NOROCUL lui Gaedicke e colosal! o In scurt timp am plătit comitenților mei

15,000,000 cor., între

aceste armătoarele câștiguri principale

600000 cor.	2/2 nr.	62551
400000	4/4	11119
400000	4/4	28916
400000	8/8	33464
100000	4/4	42758
100000	2/2	49878
100000	4/4	87991
70000	1/1	60912
60000	8/8	17357
60000	8/8	78863
60000	4/4	82528
60000	2/2	97263
30000	8/8	6920
30000	8/8	38691
30000	8/8	90964
25000	4/4	23481
25000	2/2	30049
25000	4/4	44411
25000	4/4	87851
20000	4/4	14674
20000	4/4	28950
20000	8/8	33402
20000	8/8	35862
20000	4/4	44410
20000	4/4	57565
20000	1/1	60781
20000	8/8	78878
20000	4/4	88844
15000	1/1	31121
15000	4/4	57734
15000	2/2	77950
15000	4/4	82506